

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในเขตการศึกษา 11

นายสุรกิตติ กิตติธระพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-285-1

010602

18042715

LEADERSHIP BEHAVIOR OF SECONDARY SCHOOL

ADMINISTRATORS IN EDUCATIONAL REGION

ELEVEN

Mr, Surakitt Kittithirapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-285-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต

การศึกษา 11

โดย

นายสุรศักดิ์ กิตติธิระพงษ์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรชัย ดันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *สุรศักดิ์ กิตติธิระพงษ์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ดร. อรุณ* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณภา คุปรัตน์)

..... *ดร. อมรรชัย ดันติเมธ* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรชัย ดันติเมธ)

..... *วไลรัตน์ มณีสวัสดิ์* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ มณีสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 เป็นแบบนักพัฒนามากที่สุด รองลงมา เป็นแบบผู้ยึดระเบียบ

3. ระดับมิติภาวะผู้นำด้านประสิทธิผลมีค่าเฉลี่ยมากกว่ามิติภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ และมิติภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากกว่ามิติภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ ระดับมิติภาวะผู้นำด้านประสิทธิผลและมิตรสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่มิติภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์น้อย โดยมิติภาวะผู้นำด้านประสิทธิผลเพียงมิติเดียวที่ผ่านเกณฑ์

4. พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ปรากฏว่ามีประเภทที่มีประสิทธิผลสูง (ร้อยละ 66.89) มากกว่าประเภทที่มีประสิทธิผลต่ำ (ร้อยละ 33.11) ในอัตราส่วนประมาณ 2 : 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The findings of this research are as follows :-

1. The means of leadership behaviors of the secondary school administrators in the educational region eleven falls on bureaucrats.
2. The leadership behavior styles of the secondary school administrators in the educational region eleven are mostly developers and following by the bureaucrats.
3. The effectiveness oriented dimension yields higher mean than the relationship oriented dimension and the relationship oriented dimension yields higher mean than the task oriented dimension. Both effectiveness and relationship oriented dimensions are in medium level, but the task oriented dimension is relatively in low level. Only the effectiveness oriented dimension is above the criteria.
4. According to the leadership behavior of the secondary school administrators in the educational region eleven, there are more effectiveness types (66.89%) than less effectiveness types (33.11%) ; at the approximate ratio of 2 : 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก
คณาจารย์และบุคคลหลายท่านคือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกขั้นตอน ด้วยน้ำใจและไมตรีอันดียิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการขณะผู้วิจัยศึกษา
รายวิชาต่าง ๆ ที่กรุณาเป็นห่วงคอยติดตามผลตลอดเวลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ที่กรุณาให้แนวทางและคำปรึกษาด้วยดี
ตลอดมา

อธิบดีกรมสามัญศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นรองลงมาที่กรุณาให้เวลา และเปิดโอกาส
แก่ผู้วิจัย

ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ที่
ร่วมมือเป็นประชากรในการวิจัย และตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้เป็นอย่างดี

คุณบำรุงศักดิ์ กองสุข ที่ช่วยเขียนภาพประกอบด้วยมิตรสัมพันธ์อันดียิ่ง

คุณบัวฉิน กิตติธระพงษ์ ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ และห่วง
ใยด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาข้างต้น. ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่มีได้
กล่าวนามในที่นี้ด้วยความซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่ง

สุรกิตต์ กิตติธระพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความสำคัญของผู้นำ	10
ความหมายของผู้นำ	12
ทฤษฎีผู้นำ	18
ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ	22
ทฤษฎีพฤติกรรม	33
ทฤษฎีสამมิตีของ เรดติน	49
การศึกษาทฤษฎีสამมิตีของ เรดตินในประเทศไทย	54

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
ประชากรในการวิจัย	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	61
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
การนำเสนอข้อมูล	73
การนำเสนอคะแนนพฤติกรรมภาวะผู้นำ	74
การนำเสนอความถี่แบบพฤติกรรมภาวะผู้นำ	91
การนำเสนอมิติภาวะผู้นำ	103
5 สรุปและอภิปรายผล	117
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	117
วิธีดำเนินการวิจัย	117
การวิเคราะห์ข้อมูล	118
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	119
สรุปผลการวิจัย	123
การอภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะทางการวิจัย	134
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	142
ประวัติผู้เขียน	155

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่ 1	แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดนครราชสีมา	75
ตารางที่ 2	แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดชัยภูมิ	77
ตารางที่ 3	แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดบุรีรัมย์	79
ตารางที่ 4	แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดสุรินทร์	82
ตารางที่ 5	แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดศรีสะเกษ	85
ตารางที่ 6	แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำในเขตการศึกษา 11	88
ตารางที่ 7	แจกแจงความถี่พฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดนครราชสีมา	92
ตารางที่ 8	แจกแจงความถี่พฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดชัยภูมิ	94
ตารางที่ 9	แจกแจงความถี่พฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดบุรีรัมย์	96
ตารางที่ 10	แจกแจงความถี่พฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดสุรินทร์	98
ตารางที่ 11	แจกแจงความถี่พฤติกรรมภาวะผู้นำในจังหวัดศรีสะเกษ	100
ตารางที่ 12	แจกแจงความถี่พฤติกรรมภาวะผู้นำในเขตการศึกษา 11	102

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 1	แสดงความสอดคล้องทฤษฎีภาวะผู้นำ 3 กลุ่ม	22
ภาพประกอบที่ 2	แสดงระบบ 4 ของ Likert	35
ภาพประกอบที่ 3	แสดงภาวะผู้นำแบบเน้นนาย เน้นลูกน้อง	37
ภาพประกอบที่ 4	แสดงแนวคิดภาวะผู้นำ 2 มิติ	38
ภาพประกอบที่ 5	แสดงทฤษฎีข่ายบริหาร	39
ภาพประกอบที่ 6	แสดงมิติทั้งสามของทฤษฎี 3 มิติ	40
ภาพประกอบที่ 7	แสดงแบบผู้นำในทางบริหารตามทฤษฎี 3 มิติ	42
ภาพประกอบที่ 8	แสดงลักษณะภาวะผู้นำ 8 ลักษณะ	44
ภาพประกอบที่ 9	แสดงมิติภาวะผู้นำทั้งสามมิติในจังหวัดนครราชสีมา	105
ภาพประกอบที่ 10	แสดงมิติภาวะผู้นำทั้งสามมิติในจังหวัดชัยภูมิ	106

	หน้า
ภาพประกอบที่ 11 แสดงมิติภาวะผู้นำทั้งสามมิติในจังหวัดบุรีรัมย์	109
ภาพประกอบที่ 12 แสดงมิติภาวะผู้นำทั้งสามมิติในจังหวัดสุรินทร์	111
ภาพประกอบที่ 13 แสดงมิติภาวะผู้นำทั้งสามมิติในจังหวัดศรีสะเกษ	113
ภาพประกอบที่ 14 แสดงมิติภาวะผู้นำทั้งสามมิติในเขตการศึกษา 11	115

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย